



AKTÜERYAL RAPOR

GÖKHAN DERELİ

AKTÜER

AKTÜERYAL RAPOR

1- RAPOR ÖZETİ

DHİMİ MENSUPLARI YARDIMLAŞMA VAKFI Türk Medeni Kanunu 73 üncü madde ve devam hükümlerine göre Ankara’da kurulmuştur. Kuruluş tarihi 1993 tür.

Vakfın 31.12.2024 tarihi itibarıyla düzenlenmiş bulunan Bilançosu, 01.01.2024/31.12.2024 aralığındaki Gelir/Gider Tablosu, üye kayıt bilgileri, önceki yıllara ait aktüeryal raporlar, Yönetim Kurulu ve Genel Kurul Kararları, Vakıf Yönetim Kurulu tarafından alınan hukuki ve mali danışmanlık raporları incelenmiştir. Bu inceleme 2024 yılını esas alarak, aktüerya biliminin temel dayanakları olan, ölçülebilirlik, öngörülebilirlik, sürdürülebilirlik, nesiller arası dayanışma ve ihtiyatlılık prensipleri çerçevesinde yapılmıştır.

İzlenecek yöntem; Vakfın halen var olan üyelerinin Vakfa karşı olan yükümlülükleri ile Vakfın kuruluş amaçları içerisinde yer alan şekliyle üyelerine karşı olan yükümlülükleri arasında ileriye matuf olarak ortaya çıkabilecek denge veya dengesizliklerin peşin değerini hesaplamak ve aktüeryal dengeyi veya olası dengesizliği ortaya çıkarmaktır.

Vakfın amaçları;

Mevzuata ve bu vakıf senedi hükümlerine uygun olarak vakıf üyelerinin sosyal yardımlaşmasını, dayanışmasını, sosyal güvenliğe kavuşturulmalarını, dinlenme haklarını gereği gibi kullanmaları ve vakıf senedinde yazılı diğer amaçların gerçekleştirilmesi için kurulmuş olup,

Öncelikle üyelerden çalışırken ölenlerin varislerine, çalışırken daimi malûl olanlara yardımda bulunmak.

Vakıf imkanları ölçüsünde öncelikle üyelerin konut ve vasıta gibi ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla gerekli her türlü teşebbüste bulunmak, imkan ölçüsünde uygun koşullarla doğrudan doğruya üyelerine kredi açmak.

Üyelerin yiyecek, giyecek, yakacak ve uzun süreli tüketim malları ile diğer zaruri ihtiyaç mallarının temini amacıyla her türlü faaliyette bulunmak,

Vakıf imkanları ölçüsünde evlenme ve çocuklarının tahsil masraflarının karşılanması amacıyla uygun faizle borç vermek, gerektiğinde yurt, çocuk bakımevleri ve kreşler açmak.

Mevcut imkanlar nispetinde, üyelerin ve ailelerinin bir ücret karşılığında istirahatlarını temin etmek ve spor yapmalarını sağlamak için munasip yerlerde sportif amaçlı tesisler kurmak, lokal, kamp vs. gibi dinlenme ve turistik tesisler açmak işletmek mevcutlardan istifadeyi sağlamak, Vakfa gelir getirmek amacıyla iç ve dış turizme yönelik her türlü yatırımlarda bulunmak.

Üyelerin doğal afetlerden ileri gelen zararlarını imkanlar ölçüsünde karşılamak.

Vakıf mevcutlarının nemalandırılması maksadıyla bu vakıf senedinde belirtilen diğer faaliyetlerde bulunmak,

Vakfa gelir getirmek amacıyla hava alanlarında otobüs ve otopark işletmeciliği ile hamal-bagaj taşıma hizmetleri işletmeciliği ve diğer faaliyetlerde bulunmak.

Gerektiğinde sigorta acenteliği yapmak.

Vakıf üyelerine, belirtilen esas ve şartlara uyulmak suretiyle toptan ödeme veya emeklilik hakkı sağlamak.

Vakıf üyelerine daha uygun şartlarla, çeşitli (ihtiyaç, konut, araç vb. gibi) kredi sağlamak üzere Banka veya Finans Kurumlarıyla anlaşma yapmak ve üyeleri adına gerektiğinde garantör olmak.

Vakfın amacına uygun olarak üst kuruluşlar olan federasyon, Konfederasyona dahil olmak.

Vakfın amaçları, Genel Kurulca kabul edilen Yönetmelikler esaslarına göre gerçekleştirilir.

Vakfın üye sayısı 2023 yılında 532 ye 2024 yılında ise 546 ya yükselmiştir. 2022 ye göre artış oranı % 17 dir. Bu durum kuşkusuz işletmenin istihdam politikasıyla da ilgilidir. Ancak vakıf açısından çok olumlu bir gelişmedir. Buna rağmen 2022 yılında 53 olan ortalama yaş ve bunun getireceği riskler devam etmektedir.

Yapılan hesaplamalar sonucunda, üyelere ödenecek emeklilik ikramiyelerinin peşin değeri yani kazanılmış haklar 2024 sonu itibariyle 65.945.925,82 TL'dir. Üyelerin ileride ödeyecekleri aidatların bugünkü değeri yani Vakıf açısından Gelecekte Kazanılacak Varlıkların Bugünkü Değeri TÜİK 20121/2023 %2,5 tablosuna göre 7.925.817,84 TL'dir. Vakfın aktüeryal fazlası yine TÜİK 2021/2023 %2,5 güncel tablosuna göre 21.191.503,23 TL dir.

Üyelerin emeklilik yaşı 65 olarak varsayılmıştır. Diğer taraftan ortalama yaş 53 olarak bulunmuştur. Ölüm yardımının peşin değeri ise –ki bu rakam Üyelerin Gelecekte Kazanacakları Hakların Bugünkü Değeri olarak kabul edilmiştir- 10.921.157,52 TL dir. Vakfın aktüeryal sonuçları şöyledir;

(A) Emekli Üye ve Ertelenmiş Emeklilerin Kazanılmış Hakları	0 TL
(B) Aktif Üyelerin Kazanılmış Hakları	65.945.825,82 TL
(C) Mevcut Varlıklar	90.132.669,23 TL
(D) Gelecekte Kazanılacak Hakların Bugünkü Değeri	10.921.157,52 TL
(E) Gelecekte Kazanılacak Varlıkların Bugünkü Değeri	7.925.817,34 TL
Yeterlilik Düzeyi	0,73
Aktüeryal Karşılama Düzeyi	0,78

Aktüeryal Fazla Açık 21.191.503,23 TL

Olgunluk Düzeyi 0

VARSAYIMLAR

Varsayımlar

1- (X) Hesaplamalarda Yeni Üye Girişi
Olmayacağı Varsayılmıştır

() Hesaplamalarda Yeni Üye Girişi
Olacağı Varsayılmıştır.

Mortalite Tablosu

2- TÜİK 2021/2023 ERKEK GÜNCEL
TABLO

Faiz Oranı

3- Teknik Faiz Oranı : % 2,5
Enflasyon Oranı : % 0
Yatırım Getiri Oranı : 0,00670

Varlık ve Yönetim Giderleri

4- Aktüeryal Hesaplamalarda
Kullanılan Net Mevcut Varlık Değeri 90.132.669,23TL

5- Maddi Duran Varlıklar 1.392.695,42 TL

Son Değerleme Yılı 2002-2010
(X) Defter Değeri Kullanılmıştır

Son Değerleme Değeri 1.392.695,42
TL (Elde etme değeridir)
() Güncel Piyasa Değeri Kullanılmıştır

6- Son Yıla Ait Yönetim Giderleri 968.855,44 TL

Aktüeryal Hesaplamalar

Yeterlilik Karşılama Düzeyi 0,73
Aktüeryal Karşılama Düzeyi 0,78
Olgunluk Düzeyi 0%
Aktüeryal Fazla 21.191.503,23TL

2- EMEKLİLİK TAAHHÜT PLANININ GENEL ÇERÇEVESİ VE SAĞLANAN FAYDALAR

Vakıf yukarıda belirtilen amaçları doğrultusunda ve Vakfın maddi imkânları ölçüsünde üyelerine aşağıda belirtilen yardımları yapar.

✓ Sosyal Yardımlar

❖ Üyelerine Borç Vermek

Vakıf Yönetim Kurulunca hazırlanan ve Genel Kurulca onaylanan bir yönetmelik esasları dâhilinde üyelerine borç para verebilir.

❖ Üyelerine Konut ve Vasıta Alımlarına İlişkin Yardımda Bulunmak

Vakıf Üyelerine konut edindirmek amacıyla uzun vadeli kredi verebileceği gibi bu amacın gerçekleşmesi için kendisi de girişimlerde bulunabilir.

❖ Ölüm, Hastalık Yardımları ve Başka Yardımlar:

Vakıf, üyelerinin ölümleri halinde sağlıklarında belirttikleri hak sahiplerine, belirtmedikleri takdirde kanuni mirasçılarına ödenmek üzere para yardımı yapabilir. Hastalık ve başka hallerde de üyelere ve bakmakla yükümlü oldukları eş ve çocuklarına vakıfça tıbbi olarak aynı ve nakdi yardım yapılabilir. Vakıf üyelerine Vakfın iştirakleri ve işletmelerinden o yıla ait Vakfa aktarılabacak net kardan Vakıf Yönetim Kurulunca nakdi yardımda bulunabilir. Bu yardımın miktarını ve zamanını belirlemeye yönetim kurulu yetkilidir.

✓ Sosyal Güvenlik Yardımı

Vakıf, üyelerine veya ölümleri halinde sağlıklarında belirttikleri hak sahiplerine belirtmedikleri takdirde kanuni mirasçılarına aşağıda yazılı sosyal güvenlik yardımlarını yapar.

❖ Emeklilik yardımı

❖ Maluliyet yardımı

❖ Emeklilik ve maluliyet dışında vakıf üyeliğinden çıkanlara toptan ödeme.

Bu amaçları ve yardımları gerçekleştirmek üzere, Vakfın kaynakları ise şunlardır:

✓ Vakfa ilk girişte üyelerden alınan giriş aidatı.

✓ Üyelerden alınan yıllık aidat ve her türlü primler.

✓ Üyelerin borçlandırılması karşılığında elde edilecek gelirler.

✓ Gerçek ve tüzel kişiler tarafından vakfa yapılacak bağışlar ve vasiyetler.

- ✓ Vakıf Kaynaklarının işletilmesinden ve sosyal ve ekonomik faaliyetlerden sağlanacak gelirler.
- ✓ Vakıfça, vakıf amacına uygun olarak yüklenebilecek mükellefiyetler ile vakıf senedinde belirtilen faaliyetlerden elde edilecek gelirler.
- ✓ İade edilmeyen aidatlar ve aktüeryal gelirler ile bu vakıf senedinde yazılı diğer işlem ve çalışmalardan sağlanacak gelirler.

Görüldüğü gibi buraya kadar incelenen ve/veya atıfta bulunulan hemen hiçbir konuda “Emeklilik” sözcüğü geçmemektedir. Çünkü Vakfın amaçları ya da de-facto işleri içerisinde emeklilik ödemesi diye bir şey yoktur. Daha doğrusu Vakfın herhangi bir emeklilik taahhüdü bulunmamaktadır. Böyle olmakla birlikte Vakfın Tanımlanmış Katkı ya da Tanımlanmış Fayda veya Karma sistemlerden hangisine daha çok benzediğini araştırdığımızda Tanımlanmış Katkı esaslı bir biriktirme işinden bahsedilebilir. Diğer taraftan Vakfın bugün hangi aktüeryal dengede durduğunu görmek amacıyla bu raporda yapılacak çalışmanın tamamının esası karma emeklilik planlarına benzer olacaktır. Burada yapılan değerlendirme de bu esasa yerine getirilecektir.

Tekrar değinmek gerekirse, bu bölümün başlığında yazıldığı şekliyle Emeklilik Planının Genel Çerçevesini oluşturmak mümkün değildir. Çünkü ortada bunu gerektirecek bir plan yoktur. Vakıf aidat toplamakta bunları yatırıma yönlendirmekte, her yıl nema tahakkuku veya gerekirse ödemesini hesaplara tahakkuk ettirerek veya üye ayrılırsa birikimini ödeyerek yapmaktadır. Kısaca Vakfın tüm işlevi üyeleri adına piyasa koşulları ile tasarrufta bulunmaktadır. Özetle herhangi bir üye dilediği zaman anaparasını (aidatlar toplamı) ve buna isabet eden nema toplamını alarak Vakıftan ayrılabilir. Nemaı alabilmenin tek koşulu Vakıfta üç yıl üye olarak kalmaktır. Üye üç yıldan önce ayrılırsa yalnızca anaparasını alabilir. Bu raporda Vakfın yeni üye kabul etmeyeceği, üyelerin emeklilik yaşının 65 yaş olduğu gibi varsayımlarla ileriye dönük tahmin yapılarak (prospective) aktüeryal fazla ya da aktüeryal açığın hesaplanması yoluna gidilecektir. Bununla birlikte erken çıkışlar da dikkate alınacak ve 65 olan emeklilik yaşı bazı hesaplamalarla erkene çekilecek ve sonuçlar buna göre belirlenecektir.

Aidat tutarını belirlemeye yetkili yönetim organı Genel Kuruldur ve 2024 yılı için aidat tutarı 300 TL dir. Giriş aidatı ise Vakfa ilk girişlerde aidatın 36 katıdır. Ayrılıp tekrar girişlerde ise aidatın 24 katıdır. Giriş aidatını uygulamaya Yönetim Kurulu yetkilidir.

Ölüm ve maluliyet yardımı ölüm için aylık brüt asgari ücret kadar maluliyet durumunda ise yine brüt aylık asgari ücretin 3 katı kadardır. Karar Yönetim Kuruluna aittir. Buna rağmen vefat veya maluliyet hallerinde kesin olarak ödeme yapmak söz konusu değildir. Çünkü Vakıf Senedinde “.....yapılabilir.ödenebilir” gibi ifadeler yer almaktadır. Yönetim Kurulu ödemenin yapılıp yapılmamasında yetkilidir.

Özet olarak belirtmek gerekirse Vakfın senedinde pek çok yardımdan söz edilmesine rağmen bunlardan yalnızca para biriktirmeye dönük kar paylı sistem uygulanmakta ve biriken kar

payları her yıl üye hesaplarına herhangi bir emeklik taahhüdü olmaksızın intikal ettirilmektedir. Vakfın bunun dışında ciddi bir hedefi yoktur.

3- VERİ KALİTESİ

Vakıf kayıtlarının oldukça düzenli tutulduğu görülmüne rağmen teknik olarak görülmüştür ki; sağlanan hizmet ve taahhüt ve faydalar ayrı fonlarda değil birleşik bir fonda takip edilmektedir. Ayrıca bütün nakit ve benzeri kıymetler bir havuzda toplanmakta, bu şekilde yatırıma yönlendirilmektedir. Fon varlık yönetimi ile ilgili hususlara raporun ilerleyen bölümlerinde ayrıntılı olarak bakılacaktır. Yükümlülükler için –ki en önemli yükümlülüktür- vefat riskine dönük olarak bir kaynak tahsisi söz konusudur.

Aktüeryal bakışla, gelir ve giderler muhasebe sistemin içerisinde taahhüt/hizmet bazında dağıtılmış değildir. Bu durumun daha çok giderler yönüyle yardımcı raporlar ile sağlandığı düşünülmektedir. Ancak yine de bu yapısal eksikliklere rağmen veri kalitesinin benzer pek çok vakfa kıyasla kaliteli olduğu söylenebilir.

4- ÜYE BİLGİLERİ

Vakfın ortalama yaşı 53 gibi ileri bir yaştır. Hem bu riski bertaraf etmek hem de vefat riskini yukarıda belirttiğimiz aksine bir formüle bağlamak için önceki raporda da belirtildiği gibi Vakıf bir grup vefat poliçesi satın alarak her türlü vefat riskini de aynı şekilde bir sigorta şirketine yükleyebilir düşüncesindeyiz. Bir başka deyişle tüm üyeler için Vakfın sigorta ettiren sıfatını taşıyacağı bir Grup Vefat Sigortası satın alınabilir. Bunun için ödenecek yıllık primin maliyeti Vakıf için sorun teşkil etmeyecektir. Vakfın yıllar içerisindeki üye giriş çıkış istatistiklerine bakılacak olursa;

	2021	2022	2023	2024
Devir Üye sayısı	407	383	466	532
Üye Olanlar	1	106	84	33
Ayrılanlar	25	23	18	19
Yıl sonu Üye Sayısı	383	466	532	546

Tablodan da görüldüğü gibi Vakıf 2024 yılı sonunda, 2022 ye göre üye sayısını %17 oranında artırmıştır.

Vakfın üye sayısı 2022 yılsonu itibarıyla 143 ü kadın, 403 ü erkek olmak üzere toplam 546 kişiden oluşmaktadır.

YILLAR	2021	2022	2024
KADIN	123	128	143
ERKEK	260	339	403
TOPLAM	363	466	546

Daha önce de değinildiği gibi Vakfın ortalama yaşı 53 tür. Bu yaş oldukça ileri bir yaş seviyesidir. Bu husus yeni olmamakla birlikte çok belirgin bir hal durumuna gelmiştir ve Vakfın varlığını sürdürebilmesi için giderek artan bir risk oluşmaya başlamıştır. Bu risk bir yandan vefat riskine karşı duyarlılığın artması şeklinde kendini gösterirken diğer yandan da ileride Vakfın bütünü yönüyle “küçülme” ve “ayrılma sayılarının” hızla artması yönüyle de kendini gösterebilir. Çünkü ayrılmalar artacaktır. Buna karşın kuşkusuz yeni girişler de olacaktır denilebilir. Ancak ayrılanlar toplu parasını büyük miktarda alıp ayrılacak, yeni gelen ise henüz yeni biriktirmeye başlayacaktır. Dikkatli olunmalıdır. İleride de değinileceği üzere Vakıf halihazırda aktüeryal fazla vermektedir. Bir başka değişle yükümlülüklerini karşılar durumdadır. Ancak bu sonuç bir yönüyle de aldatıcı olabilir. Vakıf her ne kadar yükümlülüklerini karşılar durumda olsa da mevcut üyelerin demografik yapılarına göre ve bağlı bulunulan kuruluşun istihdam politikasına bağlı olarak personel adedi anlamında küçülürse sorun yaşanabilir. Bu durumu aşağıdaki tablo yardımıyla daha açık görebiliriz.

YAŞ ARALIĞI	ÜYE ADEDİ
20-40	46
41-55	291
56-65	160
66- +	49

Görüldüğü gibi üyelerin 1/3 ü yasal emeklilik yaşı sınırları civarındadır. Bu üyelerin ayrılma olasılıkları yüksektir. Diğer taraftan vakıf bir emeklilik vakfı olmadığı için kurala ve formüle bağlanmış tanımlı bir emeklilik planı da yoktur. Vakıf yalnızca yıldan yıla elde ettiği kar payını üyelerine dağıtmakta yani hesaplarına kaydetmektedir. Bu nedenle üyelerin gelecekte kazanacakları hakları hesaplamanın da bir yolu yoktur. Yani bu anlamda risk belirsizdir. Örneğin bundan 10 yıl sonra çıkan üyelere ne ödeneceği bugünden bilinmemekte, hatta öngörülememektedir. Bu konu sürekli göz önünde bulundurulmalıdır.

5- VARLIKLAR VE VARLIK YÖNETİMİ

Vakfın toplam varlığı 91.101.524,67 TL dir. 2023 sonundaki 63.899.820,92 TL'ye göre artış %42,5 tir. 2024 sonu itibarıyla varlıklarının neredeyse tamamının (%99) Dönen Varlıklardan oluştuğu görülmektedir. Dönen Varlıkların değeri 2024 sonunda 90.338.373,23 TL dir. Hazır

değerler 75.853.912,52 TL dir. Dönen Varlıkların içindeki 75.849.372,44 TL ise Hazır Değerler altında Banka hesaplarında görünmektedir. Bu tutar Hazır değerlerin neredeyse tamamıdır. Duran Varlıklar ise 2024 de 763.151,44 TL dir. Aslında uzun süredir ekspertizi veya yeniden değerlemesi yapılmayan gayrimenkullerin (bina) değeri 1.392.695,42 TL dir. Bu gayrimenkuller Alanya Antalya’da bir otel binası ve Ankara’da iki apartman dairesi şeklindedir. Bilançodaki bu rakam bunların tamamının edinilme değeri olup edinilmeden bu yana hiçbir değerlendirme veya ekspertiz yapılmamıştır. Diğer taraftan 649.443,98 TL tutarındaki negatif Birikmiş Amortismanlar kalemi toplamdaki Duran Varlık rakamını da 763.151,44 TL seviyesine çekmektedir.

2024 de Varlıkların önemli bir kısmı (%84) banka hesabının altındadır. Bu yönüyle Vakıf tam anlamıyla likit fon yapısına sahiptir. Bunun dışında 2024 de faiz gelirleri 27.947.627,63 TL. dir.

Prim ve aidat gelirleri 2.209.700. TL olup 2022 deki 727.200 TL rakamına göre %204 artış göstermiştir. Ayrıca 2023 deki 896.000 TL rakamına göre de %147 artış göstermiştir. Bunun nedeni kuşkusuz üye sayısındaki artış olmakla birlikte temel neden üye aidatlarının 100 TL den 300 TL ye çıkarılmasıdır.

Vakfın yönetim giderleri 2024 yılında 968.855,44 TL’dir. Bu anlamda önceki yıla göre artış %30 dur. Bu Vakfın giderler konusunda oldukça disiplinli yol aldığını göstermektedir. Amaca dönük giderler ise 2.823.508,91 TL dir ve önceki yıla göre artış %51 dir. Amaca dönük giderler bilindiği gibi çoğunlukla ayrılanlara yapılan ödemelerdir.

Vakıf üyelerden topladığı aidatları Türk Lirası ve yabancı para mevduatı şeklinde yalnızca bankalarda değerlendirmektedir. Bu husus zaten Vakıf Senedinde belirtilmektedir. Başkaca bir yatırım yapmamaktadır. Son 5 yıllık getiri ortalaması aşağıdaki tablodan da görüleceği üzere negatiftir. Bu nedenle yatırım getirisi mevzuat gereği 0 olarak kabul edilecektir.

REEL GETİRİ TABLOSU

	Vakfın Toplam Varlığı	Elde Edilen Getiri	Enflasyon	Elde Edilen Reel Getiri
2020	26.820.835,13	0,0598	0,14600	- 0,08621
2021	34.388.903,97	0,2822	0,36080	- 0,07863
2022	42.431.810,17	0,2339	0,64270	- 0,40882
2023	63.899.820,92	0,5465	0,64770	- 0,10120
2024	91.101.524,67	0,4505	0,44380	0,00670
Son beş yıl ortalama reel getiri		0,1152	0,22990	- 0,11473

Son olarak belirtmek gerekirse; vakfın bir iktisadi işletmesi bir de limited şirketi bulunmaktadır. İktisadi işletme Vakfın mülkü olan bir oteli işletmektedir. Limited şirket olan Meydan Grup Reklam Tur. İnş. Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti. dir. Bunlar Vakıf bilançosunda ihmal edilebilir büyüklükte mali sonuçlara sahiptirler. Bu nedenle yalnızca bahsetmekle geçeceğiz.

6- VARSAYIMLAR

VARSAYIMLAR

Varsayımlar

1- (X) Hesaplamalarda Yeni Üye Girişi
Olmayacağı Varsayılmıştır

() Hesaplamalarda Yeni Üye Girişi
Olacağı Varsayılmıştır.

Mortalite Tablosu

2- TÜİK 2021/2023 ERKEK GÜNCEL
TABLO

Faiz Oranı

3- Teknik Faiz Oranı : % 2,5
Enflasyon Oranı : % 0
Yatırım Getiri Oranı: 0,00670

Varlık ve Yönetim Giderleri

4- Aktüeryal Hesaplamalarda
Kullanılan Net Mevcut Varlık Değeri 90.132.669,23TL

5- Maddi Duran Varlıklar 1.392.695,42 TL

Son Değerleme Yılı 2002-2010
(X) Defter Değeri Kullanılmıştır

Son Değerleme Değeri 1.392.695,42
TL (Elde etme değeridir)
() Güncel Piyasa Değeri Kullanılmıştır

6- Son Yıla Ait Yönetim Giderleri 968.855,44 TL

Aktüeryal Hesaplamalar

Yeterlilik Karşılama Düzeyi 0,73
Aktüeryal Karşılama Düzeyi 0,78
Olgunluk Düzeyi 0%
Aktüeryal Fazla 21.191.503,23TL

7- AKTÜERYAL HESAPLAMALAR

Kullanılan aktüeryal değerlendirme yöntemi Vakıf için daha önceki yıllarda da kullanılan (Valuation Method) aktüerya literatüründe Projected Unit Credit Method (PUM) adıyla anılan yöntemdir. Kısacası aktüeryal olarak değerlemede PUM yönteminin uygulanması için gerekli olan bütün teknik hususlar Vakfın yapısında mevcuttur. Diğer bir değerlendirme yöntemi olan Current Unit Credit Method (CUM) denilen yöntem dahi ilgili yılın sonundaki emeklilik birikimlerini (defter değeri) esas alan bir yöntem olduğundan değerlemede kolayca kullanılabilir. Üstelik üye ödemelerinin (contribution) standart olduğu bu gibi yapılarda CUM metodu salt matematik açıdan daha doğru sonuçlar da verebilirdi. Çünkü üye giriş çıkışları neredeyse donmuş ve çoğunlukla üye sayısı azalan yapıların yöneticileri ve üyeleri, zaten bu günü görmeleri durumunda dahi kuruluşun vahametinin farkına varırlardı. Ancak biz yine de Projected Unit Credit (PUM) yöntemini uygulamayı tercih etmiş bulunmaktayız. Çünkü mevcut üyelerin ödeme yapmaya devam etmeleri durumunda hem elde ettikleri ve edecekleri faydanın bugünkü değerini hem de belirli bir tarihe dek ödeyecekleri aidatların bugünkü değerini bilmeye hakları vardır. Vakıf yöneticilerinin de bir yandan bugünkü durumu bilmek ama diğer yandan da gelecekteki durumu tahmin etmelerinde yarar vardır. PUM yöntemi salt matematik yönüyle CUM yöntemine çok yakın bir sonuç verir. Yani en az onun kadar güvenilir. Üstelik diğer taraftan ekonomik ve demografik değişkenleri de dikkate aldığından daha gerçekçi ve belki de kötümser (Ülkemizdeki Vakıf ve sandıklar yönüyle) bir yaklaşım ortaya koyar. Bu yaklaşım ihtiyatlılık prensibinin hayata geçirilmesi açısından olumludur.

Varlıkların değerlendirme yöntemi ise gayet açık ve olması gerektiği gibi Market Value denilen piyasa değeri olarak ele alınmıştır. Üyelerin gelecekte ödeyecekleri aidatların peşin değeri, yani Vakıf açısından deyimiyle Gelecekte Kazanılacak Varlıkların Bugünkü Değeri hesaplanırken $P = (Nx - Nx + n) / Dx$ formülü kullanılmış. Yine aynı şekilde birikimleri hesaplanırken certain annuity yöntemi ile geriye gidilip tekrar bugüne gelinmiştir.

Vakfın aktüeryal sonuçları şöyledir;

(A) Emekli Üye ve Ertelenmiş Emeklilerin Kazanılmış Hakları	0 TL
(B) Aktif Üyelerin Kazanılmış Hakları	65.945.825,82 TL
(C) Mevcut Varlıklar	90.132.669,23 TL
(D) Gelecekte Kazanılacak Hakların Bugünkü Değeri	10.921.157,52 TL
(E) Gelecekte Kazanılacak Varlıkların Bugünkü Değeri	7.925.817,34 TL
Yeterlilik Düzeyi	0,73
Aktüeryal Karşılama Düzeyi	0,78
Aktüeryal Fazla Açık	21.191.503,23 TL
Olgunluk Düzeyi	0

8- DUYARLILIK ANALİZİ

Yukarıdaki bölümlerde bahsedildiği gibi Vakfın aktüeryal fazlası TÜİK 2021/2023 Güncel Tablosu yardımıyla ve % 2,5 faiz fiyatı ile % 0 enflasyon varsayımına göre bütün varlıklar göz önüne alınarak 21.191.503,23 TL olarak hesaplanmıştır.

Bütün hesaplamalar emeklilik yaşı 65 olacak şekilde yapılmıştır. Ancak Vakıftaki hareketliliğin de yüksek olduğu göz önüne alınarak gelecekte kazanılacak varlıkların yani üyelerin ödeyecekleri aidatların bu günkü değeri hesaplanırken bazı varsayımlar kullanılmış ve erken çıkış ve emeklilik ihtimaline göre aşağıdaki tabloda belirtilen rakamlara ulaşılmıştır. Bu rakamlar da bir sonraki aşamada aktüeryal fazla/eksik rakamını belirlemiştir.

65 YAŞINDAN ÖNCE ÇIKIŞ VARSAYIMIYLA GELECEKTE KAZANILACAK VARLIKLARIN B.D

ANALİZ ESASLARI	BUGÜNKÜ DEĞER	BAZ SENARYODAN SAPMA
TÜİK 2021/2023 %2,5 (BAZ SENARYO)	7.925.817,34	-
TÜİK 2021/2023 %0	9.115.821,71	15%
TÜİK 2021/2023 %1,5	8.358.610,96	5%
TÜİK 2021/2023 %3,5	7.540.499,23	-5%
TÜİK 2017/2019 %2,5	7.938.439,11	0%
TRHA 2010 %2,5	7.921.484,70	0%

Yukarıdaki tablo esas alınarak yapılan hesaplamalarda ise şu sonuçlar bulunmuştur.

AKTÜERYAL EKSİK - FAZLA

ANALİZ ESASLARI	AKTÜERYAL FAZLA	BAZ SENARYODAN SAPMA
TÜİK 2021/2023 %2,5 (TEMEL SENARYO)	21.191.503,23	-
TÜİK 2021/2023 %0	22.381.507,60	5%
TÜİK 2021/2023 %1,5	21.624.296,85	2%
TÜİK 2021/2023 %3,5	20.806.185,12	-2%
TÜİK 2017/2019 %2,5	21.204.125,00	0%
TRHA 2010 %2,5	21.187.170,59	0%

Görüldüğü gibi Vakfın aktüeryal durumunu ölçmek amacıyla kullanılan mortalite tabloları ve faiz oranları değiştirildiği halde temel (baz) senaryo ile duyarlılık analizine konu olan alternatif senaryoların sonuçları arasında ihmal edilebilir bir farklılık meydana gelmektedir. Bu nedenle bu raporda baz senaryoyu esas alarak düzenlenen aktüeryal bilanço doğru sonuç vermektedir.

Ayrıca EK1,EK2,EK3 de görülen Nakit Akış Analizleri ve EK4 de görülen ve çeşitli mortalite tablolarına ve faiz oranlarına göre aktüeryal fazla/açık rakamlarını gösteren tablolar da daha ayrıntılı inceleme yapılmasını kolaylaştırmaktadır.

9- SONUÇ VE ÖNERİLER

Vakıf bir emeklilik vakfı değildir. Emeklilik taahhüdü yoktur. Yalnızca üyeleri adına para biriktirmektedir. Hedefi budur. Ayrıca yardımlaşmayı amaçlayan bir kuruluştur. Ancak “eğer emeklilik taahhüdü olsa ne olurdu?” sorusu ile yaptığımız bu çalışma da göstermiştir ki Vakıf basiretli bir şekilde yönetilmektedir. Aktüeryal anlamda fazla vermektedir. Ancak ortalama yaşın artması ile Aktüeryal tabirle mortality (ölüm) riski artmakta, longevity (yaşam beklentisi) azalmaktadır. Sonuçta bu ve bunun gibi (Vakıf benzeri) yapılar için orta-uzun vadede istenmeyen bir aktüeryal durum oluşmaktadır. Dolayısıyla Vakfın sağlıklı olarak devam edebilmesi için varlıkların son derece verimli kullanılması ve giderlerde tasarrufa gidilmesi dışında bir çözüm görünmemektedir. Vakfın mali tablolarından gördüğümüz kadarıyla bu hususlar yerine getirilmektedir. Vakfa bir önerimiz olabilir o da vefat riskini bir grup vefat poliçesi marifeti ile bir sigorta şirketine devretmek şeklindedir.

Diğer taraftan Vakıf elinde tuttuğu gayrimenkulleri elde ettiği tarihlerden bu yana ekspertize tabi tutmamış veya değerlememiştir. Bu durumda mali tabloları olumsuz olarak etkilenmektedir. Bir an önce gayrimenkullere expertiz yaptırılmalı veya yeniden değerlemeye tabi tutulmalıdır.

Tüm bunlara rağmen (demografik olumsuzluklar) varlıkların neredeyse tamamının likit olması, verimli ve güvenli bir şekilde yönetilmesi, giderlerin en aza indirilmesi, mali tabloların 2024 yılı sonu itibarıyla dengede olması nedenleriyle Vakıf ve üyeler için kısa ve orta vadede herhangi bir risk söz konusu değildir.

Saygılarımla

Gökhan DERELİ

Aktüer Sicil No: 22

DHİMİ VAKFI 20 YILLIK NAKİT AKIŞ TABLOSU %1,5 (EK1)

YIL	Dönen Varlıklar Dönem Sonu***	Üyelere Ait Aidat, Katkı Payı, Ara Ödeme vb Gelirleri	Faiz Gelirleri	Kambiyo Karları	Üyelere Yapılan Emeklilik, Ayrılma, İstifa Ödemeleri	Genel Yönetim Giderleri	Dönem Sonu
2024	90.338.373,23	2.209.700,00	27.947.627,63	0,00	-2.823.508,91	-968.855,44	116.703.336,51
2025	116.703.336,51	2.242.845,50	28.366.842,04	0,00	-2.865.861,54	-983.388,27	143.463.774,24
2026	143.463.774,24	2.276.488,18	28.792.344,68	0,00	-2.908.849,47	-998.139,10	170.625.618,53
2027	170.625.618,53	2.310.635,51	29.224.229,85	0,00	-2.952.482,21	-1.013.111,18	198.194.890,49
2028	198.194.890,49	2.345.295,04	29.662.593,29	0,00	-2.996.769,44	-1.028.307,85	226.177.701,53
2029	226.177.701,53	2.380.474,46	30.107.532,19	0,00	-3.041.720,98	-1.043.732,47	254.580.254,74
2030	254.580.254,74	2.416.181,58	30.559.145,18	0,00	-3.087.346,80	-1.059.388,45	283.408.846,24
2031	283.408.846,24	2.452.424,30	31.017.532,35	0,00	-3.133.657,00	-1.075.279,28	312.669.866,62
2032	312.669.866,62	2.489.210,67	31.482.795,34	0,00	-3.180.661,86	-1.091.408,47	342.369.802,30
2033	342.369.802,30	2.526.548,83	31.955.037,27	0,00	-3.228.371,78	-1.107.779,60	372.515.237,01
2034	372.515.237,01	2.564.447,06	32.434.362,83	0,00	-3.276.797,36	-1.124.396,29	403.112.853,25
2035	403.112.853,25	2.602.913,77	32.920.878,27	0,00	-3.325.949,32	-1.141.262,24	434.169.433,73
2036	434.169.433,73	2.641.957,47	33.414.691,44	0,00	-3.375.838,56	-1.158.381,17	465.691.862,92
2037	465.691.862,92	2.681.586,84	33.915.911,82	0,00	-3.426.476,14	-1.175.756,89	497.687.128,54
2038	497.687.128,54	2.721.810,64	34.424.650,49	0,00	-3.477.873,28	-1.193.393,24	530.162.323,15
2039	530.162.323,15	2.762.637,80	34.941.020,25	0,00	-3.530.041,38	-1.211.294,14	563.124.645,68
2040	563.124.645,68	2.804.077,36	35.465.135,55	0,00	-3.582.992,00	-1.229.463,55	596.581.403,05
2041	596.581.403,05	2.846.138,53	35.997.112,59	0,00	-3.636.736,88	-1.247.905,50	630.540.011,77
2042	630.540.011,77	2.888.830,60	36.537.069,28	0,00	-3.691.287,93	-1.266.624,09	665.007.999,63
2043	665.007.999,63	2.932.163,06	37.085.125,31	0,00	-3.746.657,25	-1.285.623,45	699.993.007,31

*** Yalnızca Dönen Varlıklar dikkate alınmıştır. Gayrimenkullerden oluşan Duran Varlıkların nakit akışına herhangi bir etkisi söz konusu değildir.

DHİMİ VAKFI 20 YILLIK NAKİT AKIŞ TABLOSU %2,5 (EK2)

YIL	Dönen Varlıklar Dönem Sonu***	Üyelere Ait Aidat, Katkı Payı, Ara Ödeme vb Gelirleri	Faiz Gelirleri	Kambiyo Karları	Üyelere Yapılan Emeklilik, Ayrılma, İstifa Ödemeleri	Genel Yönetim Giderleri	Dönem Sonu
2024	90.338.373,23	2.209.700,00	27.947.627,63	0,00	-2.209.700,00	-968.855,44	117.317.145,42
2025	117.317.145,42	2.264.942,50	28.646.318,32	0,00	-2.264.942,50	-993.076,83	144.970.386,91
2026	144.970.386,91	2.298.916,64	29.076.013,10	0,00	-2.298.916,64	-1.007.972,98	173.038.427,03
2027	173.038.427,03	2.356.389,55	29.802.913,42	0,00	-2.356.389,55	-1.033.172,30	201.808.168,15
2028	201.808.168,15	2.415.299,29	30.547.986,26	0,00	-2.415.299,29	-1.059.001,61	231.297.152,80
2029	231.297.152,80	2.475.681,77	31.311.685,91	0,00	-2.475.681,77	-1.085.476,65	261.523.362,06
2030	261.523.362,06	2.537.573,82	32.094.478,06	0,00	-2.537.573,82	-1.112.613,57	292.505.226,56
2031	292.505.226,56	2.601.013,16	32.896.840,01	0,00	-2.601.013,16	-1.140.428,91	324.261.637,67
2032	324.261.637,67	2.666.038,49	33.719.261,01	0,00	-2.666.038,49	-1.168.939,63	356.811.959,05
2033	356.811.959,05	2.732.689,46	34.562.242,54	0,00	-2.732.689,46	-1.198.163,12	390.176.038,48
2034	390.176.038,48	2.801.006,69	35.426.298,60	0,00	-2.801.006,69	-1.228.117,20	424.374.219,88
2035	424.374.219,88	2.871.031,86	36.311.956,07	0,00	-2.871.031,86	-1.258.820,13	459.427.355,82
2036	459.427.355,82	2.942.807,66	37.219.754,97	0,00	-2.942.807,66	-1.290.290,63	495.356.820,16
2037	495.356.820,16	3.016.377,85	38.150.248,84	0,00	-3.016.377,85	-1.322.547,90	532.184.521,11
2038	532.184.521,11	3.091.787,29	39.104.005,07	0,00	-3.091.787,29	-1.355.611,59	569.932.914,58
2039	569.932.914,58	3.169.081,98	40.081.605,19	0,00	-3.169.081,98	-1.389.501,88	608.625.017,89
2040	608.625.017,89	3.248.309,03	41.083.645,32	0,00	-3.248.309,03	-1.424.239,43	648.284.423,78
2041	648.284.423,78	3.329.516,75	42.110.736,46	0,00	-3.329.516,75	-1.459.845,42	688.935.314,82
2042	688.935.314,82	3.412.754,67	43.163.504,87	0,00	-3.412.754,67	-1.496.341,55	730.602.478,14
2043	730.602.478,14	3.498.073,54	44.242.592,49	0,00	-3.498.073,54	-1.533.750,09	773.311.320,54

*** Yalnızca Dönen Varlıklar dikkate alınmıştır. Gayrimenkullerden oluşan Duran Varlıkların nakit akışına herhangi bir etkisi söz konusu değildir.

DHİMİ VAKFI 20 YILLIK NAKİT AKIŞ TABLOSU %3,5 (EK3)

YIL	Dönen Varlıklar Dönem Sonu***	Üyelere Ait Aidat, Katkı Payı, Ara Ödeme vb Gelirleri	Faiz Gelirleri	Kambiyo Karları	Üyelere Yapılan Emeklilik, Ayrılma, İstifa Ödemeleri	Genel Yönetim Giderleri	Dönem Sonu
2024	90.338.373,23	2.209.700,00	27.947.627,63	0,00	-2.823.508,91	-413.814,90	117.258.377,05
2025	117.258.377,05	2.287.039,50	28.925.794,60	0,00	-2.922.331,72	-428.298,42	145.120.581,00
2026	145.120.581,00	2.367.085,88	29.938.197,41	0,00	-3.024.613,33	-443.288,87	173.957.962,10
2027	173.957.962,10	2.449.933,89	30.986.034,32	0,00	-3.130.474,80	-458.803,98	203.804.651,53
2028	203.804.651,53	2.535.681,57	32.070.545,52	0,00	-3.240.041,42	-474.862,12	234.695.975,09
2029	234.695.975,09	2.624.430,43	33.193.014,61	0,00	-3.353.442,87	-491.482,29	266.668.494,97
2030	266.668.494,97	2.716.285,49	34.354.770,12	0,00	-3.470.813,37	-508.684,17	299.760.053,05
2031	299.760.053,05	2.811.355,49	35.557.187,08	0,00	-3.592.291,83	-526.488,12	334.009.815,67
2032	334.009.815,67	2.909.752,93	36.801.688,62	0,00	-3.718.022,05	-544.915,20	369.458.319,97
2033	369.458.319,97	3.011.594,28	38.089.747,73	0,00	-3.848.152,82	-563.987,23	406.147.521,93
2034	406.147.521,93	3.117.000,08	39.422.888,90	0,00	-3.982.838,17	-583.726,79	444.120.845,95
2035	444.120.845,95	3.226.095,08	40.802.690,01	0,00	-4.122.237,50	-604.157,22	483.423.236,32
2036	483.423.236,32	3.339.008,41	42.230.784,16	0,00	-4.266.515,82	-625.302,73	524.101.210,35
2037	524.101.210,35	3.455.873,71	43.708.861,60	0,00	-4.415.843,87	-647.188,32	566.202.913,46
2038	566.202.913,46	3.576.829,29	45.238.671,76	0,00	-4.570.398,41	-669.839,91	609.778.176,19
2039	609.778.176,19	3.702.018,31	46.822.025,27	0,00	-4.730.362,35	-693.284,31	654.878.573,12
2040	654.878.573,12	3.831.588,95	48.460.796,16	0,00	-4.895.925,03	-717.549,26	701.557.483,93
2041	701.557.483,93	3.965.694,57	50.156.924,02	0,00	-5.067.282,41	-742.663,48	749.870.156,63
2042	749.870.156,63	4.104.493,88	51.912.416,36	0,00	-5.244.637,29	-768.656,71	799.873.772,87
2043	799.873.772,87	4.248.151,16	53.729.350,94	0,00	-5.428.199,60	-795.559,69	851.627.515,67

*** Yalnızca Dönen Varlıklar dikkate alınmıştır. Gayrimenkullerden oluşan Duran Varlıkların nakit akışına herhangi bir etkisi söz konusu değildir.

DHİMİ VAKFI AYRINTILI DUYARLILIK ANALİZİ EK4

	TÜİK 2021-2023 %2,5 Temel senaryo	TÜİK 2021-2023 %0 Reel faiz	TÜİK 2021-2023 %1,5	TÜİK 2021-2023 %3,5	TÜİK 2017-2019 %2,5	TRHA 2010 %2,5
(A) Emekli Üye ve Ertelenmiş Emeklilerin Kazanılmış Hakları	0	0	0	0	0	0
(B) Aktif Üyelerin Kazanılmış Hakları	65.945.825,82	65.945.825,82	65.945.825,82	65.945.825,82	65.945.825,82	65.945.825,82
(C) Mevcut Varlıklar	90.132.669,23	90.132.669,23	90.132.669,23	90.132.669,23	90.132.669,23	90.132.669,23
(D) Gelecekte Kazanılacak Hakların Bugünkü Değeri	10.921.157,52	10.921.157,52	10.921.157,52	10.921.157,52	10.921.157,52	10.921.157,52
(E) Gelecekte Kazanılacak Varlıkların Bugünkü Değeri	7.925.817,34	9.115.821,71	8.358.610,96	7.540.499,23	7.938.439,11	7.921.484,70
AKTÜERYAL VARLIK	98.058.486,57	99.248.490,94	98.491.280,19	97.673.168,46	98.071.108,34	98.054.153,93
AKTÜERYAL YÜKÜMLÜLÜK	76.866.983,34	76.866.983,34	76.866.983,34	76.866.983,34	76.866.983,34	76.866.983,34
Aktüeryal FAZLA AÇIK	21.191.503,23	22.381.507,60	21.624.296,85	20.806.185,12	21.204.125,00	21.187.170,59
YETERLİLİK DÜZEYİ	0,73	0,73	0,73	0,73	0,73	0,73
AKTÜERYAL KARŞILAMA DÜZEYİ	0,78	0,77	0,78	0,79	0,78	0,78
AKTÜERYAL FAZLA AÇIK	21.191.503,23	22.381.507,60	21.624.296,85	20.806.185,12	21.204.125,00	21.187.170,59